

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การจัดทำข้อเสนอเพื่อยกระดับ
การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ
ด้วย CPR Model

จัดทำโดย นางสาวเปรมยุดา ตันติกนกพร
รหัส 9861

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การจัดทำข้อเสนอเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา
กรณีความผิดทางเพศด้วย CPR Model

จัดทำโดย นางสาวเปรมยุดา ตันติกนกพร
รหัส 9861

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักรับบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ระรินทิพย์ ศิโรรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา

สุชาดา ไทยบรรเทา
อาจารย์ที่ปรึกษา

ปัทมา เจริญวิเศษกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ในสถานการณ์ปัจจุบัน การกระทำผิดทางเพศเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน และเกิดได้ตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรงของปัญหา และการขาดประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของรัฐ รัฐจึงมีมาตรการในการฟื้นฟูเยียวยาบุคคล แต่ในสภาพความเป็นจริงพบว่า มีผู้เสียหายคดีเพศเพียงบางรายเท่านั้นที่เปิดเผยตัวตนว่าถูกล่วงละเมิดทางเพศ เพื่อมาขอรับบริการด้านสุขภาพหรือด้านอื่น ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือกรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ และมีเพียงบางรายที่เข้าแจ้งความกับตำรวจเพื่อดำเนินคดี เพื่อให้มีสิทธิยื่นคำขอรับค่าตอบแทนความเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดเงื่อนไขไว้ เห็นได้จากรายงานสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) ประเภทฐานความผิดข่มขืนกระทำชำเราของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี พ.ศ.2563 พบว่า มีรายงานการแจ้งความเป็นคดีอาญา เฉลี่ยวันละ 5 คน ในขณะที่ รายงานสถิติจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงทางเพศที่เข้ารับบริการของศูนย์พึ่งได้ กระทรวงสาธารณสุข เฉลี่ยวันละ 46 คน จากข้อมูลข้างต้น สะท้อนว่าผู้เสียหายคดีเพศหลายราย ที่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและทำให้ไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐ ซึ่งจากข้อมูลวิชาการพบว่า ผลกระทบที่เกิดกับผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีทั้งผลกระทบด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพ รวมถึงต่อครอบครัวและการใช้ชีวิตประจำวัน มีผลการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการถูกระทำความรุนแรงทางเพศของนักเรียนหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงที่ถูกกระทำรุนแรงทางเพศ มีความคิดฆ่าตัวตายร้อยละ 20.8 และมีความรู้สึกสิ้นหวัง ไร้ค่า สูงถึงร้อยละ 44.9

จากการศึกษา พบว่า นอกจากกฎหมายที่กำหนดให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาเป็นตัวเงินแล้ว ยังไม่มีกฎหมายใดให้การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญาด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับผู้เสียหายคดีเพศ ยังไม่มีแนวทางการช่วยเหลือเป็นการเฉพาะ ที่ผู้เสียหายมั่นใจได้ว่าจะได้รับการคุ้มครองสิทธิ ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม เป็นธรรม กลับคืนสู่สภาพปกติให้ได้มากที่สุดโดยเร็ว ดังนั้น การจัดทำข้อเสนอเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ จะเป็นการสร้างหลักประกันให้กับผู้เสียหายคดีเพศ มั่นใจได้ว่าจะได้รับการคุ้มครองให้เข้าถึงและได้รับสิทธิผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เสียหายสามารถกลับไปสู่สังคมได้อย่างเป็นระบบ จึงมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ (1) เพื่อให้ได้ข้อเสนอในการยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ และ (2) เพื่อให้ทราบแนวทางการขับเคลื่อนการยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ ไปสู่การปฏิบัติ

ผู้ศึกษาใช้หลักการและแนวคิด 4 หลักการ ได้แก่ 1) หลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 2) หลักการให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง 3) หลักการเข้าถึงความเป็นธรรม และ 4) หลักการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว เป็นกรอบในการจัดทำข้อเสนอ โดยวิเคราะห์แนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายคดีอาญาซึ่งถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำตามปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายคดีอาญาและการ

ใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ.1985 และการคุ้มครองสิทธิสตรีของหน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจโดยตรง กับ สภาพการณ์ปัจจุบัน เทียบเคียงกับการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายกรณีความผิดในคดีค้ามนุษย์ ได้ตัวแบบ CPR Model ในการยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย กรณีความผิดทางเพศ ซึ่งมีกรอบแนวทางการ ดำเนินงาน 3 แนวทาง ได้แก่

1. C : Collaboration Mechanism เสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศ ด้วยการวิเคราะห์วงจรชีวิต (Life cycle) ของผู้เสียหายคดีเพศ และพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง สิทธิผู้เสียหายคดีเพศโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ขับเคลื่อนกลไกให้มีการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

2. P : Professional Defenders พัฒนาผู้ให้การคุ้มครอง ปกป้องและพิทักษ์สิทธิ ผู้เสียหายคดีเพศให้มีความเป็นมืออาชีพ ด้วยการวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็น รวมถึง บุคลิกลักษณะที่เหมาะสมของผู้ที่จะปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายคดีเพศ เพื่อ จัดทำเป็นมาตรฐาน สามารถเป็นผู้จัดการรายกรณีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. R : Respond Effectively and Victim-Centered Approach ตอบสนอง ความต้องการของผู้เสียหายคดีเพศจนกว่าผู้เสียหายคดีเพศมีความสามารถกลับไปใช้ชีวิตปกติ ด้วยการ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เสียหายคดีเพศ พัฒนาเครื่องมือหรืองานบริการที่จะตอบสนองความต้องการ ของผู้เสียหายคดีเพศ พัฒนามาตรฐานการให้บริการ โดยใช้รูปแบบการจัดการรายกรณี

การนำ CPR Model ไปสู่การปฏิบัติ อาศัยแนวคิดของกระบวนการทำงานเชิงระบบ และการ บริหารงานอย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA โดยอาศัยความร่วมมือหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องในการ ช่วยเหลือผู้เสียหายคดีเพศทุกภาคส่วน จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน CPR Model ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ผลผลิตและตัวชี้วัดความสำเร็จของโมเดล และจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน 3 คณะ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม ภายใต้มอดล CPR ให้มีประสิทธิภาพ และติดตามประเมินการดำเนินงานของคณะทำงาน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง การจัดทำข้อเสนอเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศด้วย CPR Model เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่นที่ 98 ซึ่งการจัดทำรายงานฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ระรินทิพย์ ศิริรัตน์ ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม GP 7 ในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแนวทางในการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของรายงานฉบับนี้ ตั้งแต่การกำหนดขอบเขตของหัวข้อการศึกษา รูปแบบการลำดับความ ไปจนถึงวิธีการนำเสนอให้มีความเหมาะสม กระชับ และเข้าใจง่าย อาจารย์สุชาดา ไทยบรรเทา และอาจารย์ปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในการนำเสนอรายงาน (IS Pitching) ที่ให้กำลังใจและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงรายงานและการนำเสนอให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ในความกรุณาที่ผู้ศึกษาได้รับตลอดระยะเวลาการอบรมในครั้งนี้ ขอขอบคุณ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (นายเรืองศักดิ์ สุวารี) ที่ให้โอกาสผู้ศึกษาได้เข้ารับการฝึกอบรมฯ ในครั้งนี้ รวมถึงผู้บริหาร และผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนที่ให้การสนับสนุนและกำลังใจอย่างเต็มที่มาโดยตลอด ตลอดจนขอขอบคุณอาจารย์ วิทยากร ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ. ทุกท่าน ที่สนับสนุนให้การฝึกอบรมฯ บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

เปรมยุดา ตันติกันพร

29 สิงหาคม 2566

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญภาพ	ช
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ซ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	9
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	11
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	13
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	13
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	19
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	35
3. แผนพัฒนาตนเอง	36
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	38
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	41
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	45
บรรณานุกรม	
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 แสดงภาพการช่วยเหลือผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมให้ครบวงจร ตามมาตรฐานสากล	15
ภาพที่ 2 กลไกการส่งต่อระดับชาติเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย (National Referral Mechanism)	25
ภาพที่ 3 แผนปฏิบัติการขับเคลื่อน CPR Model ไปสู่การปฏิบัติ	33

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

กคส.	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ดย.	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
ผู้เสียหายคดีเพศ	ผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ
สค.	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข
สตช.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

เรื่อง “การจัดทำข้อเสนอเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศด้วย CPR Model”

2.1.1 ปัญหา ความท้าทายที่ต้องการพัฒนา

ในสถานการณ์ปัจจุบัน จะพบว่า ความรุนแรงและความซับซ้อนของปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย มีแนวโน้มสูงขึ้น สัมพันธ์กับความเจริญก้าวหน้าและความทันสมัยของเทคโนโลยีและการสื่อสาร ซึ่งทุกสังคม ทุกชุมชนจะมีปัญหาอาชญากรรมแตกต่างกันไปตามบริบทของสังคม แต่มักมีผลมาจากปัญหาเศรษฐกิจของสังคม การว่างงาน การด้อยการศึกษา สถาบันครอบครัวที่แตกแยก ช่องว่างระหว่างชนชั้น ที่มีคนจนมาก สังคมมีค่านิยมทางวัตถุเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่ความเสื่อมของศีลธรรม การขาดจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการข่มขืนที่ปรากฏรายวันตามสื่อต่าง ๆ ที่พบว่า “เหยื่อ” หรือผู้เสียหายจากการกระทำผิดทางเพศ ถูกกระทำได้ทุกวัย ทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นที่ โรงเรียน ที่สาธารณะ หรือแม้แต่ภายในครอบครัว ซึ่งให้เห็นว่าการกระทำผิดทางเพศเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน และเกิดได้ทุกเวลา สะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรงของปัญหา และการขาดประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมการทำความผิดทางเพศของสังคมไทย ดังเช่นที่ “มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี” ซึ่งเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ รายงานสถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ปี พ.ศ. 2563 - 2565 พบว่า ปัญหาการข่มขืน/อนาจาร ยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้น จำนวน 863 781 และ 944 รายตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2565 การรับเรื่องราวร้องทุกข์รวมจำนวนทั้งสิ้น 6,745 ราย พบปัญหาข่มขืน อนาจาร 944 ราย คิดเป็น 13.99 % ซึ่งผู้ที่ข่มขืนกระทำชำเราเป็นคนรู้จัก/แฟน/เพื่อน มากที่สุด 37.81 % รองลงมา คือ ญาติ/คนในครอบครัว/พ่อเลี้ยง ในขณะที่ช่วงอายุที่ถูกข่มขืนมากที่สุด อายุ 10 – 15 ปี (40.36%) รองลงมา 15 – 20 ปี ผู้ถูกกระทำที่มีอายุน้อยสุด 2 ขวบ อายุมากที่สุด 54 ปี (มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี, 2565)

หลักการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights - UDHR) มองว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพ มีความเสมอภาค ไม่มีการแบ่งแยกใด ๆ และการไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานคุณภาพชีวิตขั้นต่ำ ซึ่งประเทศไทยได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะให้การรับรองหลักการดังกล่าวไว้ มีหน้าที่ เคารพ (respect) ปกป้อง (protect) และ เติมเต็ม (fulfill) สิทธิมนุษยชนของประชาชน อธิบายได้ว่า รัฐต้องมีหน้าที่ตรวจสอบเพื่อสร้างความมั่นใจว่าสิทธิมนุษยชนได้รับการคุ้มครอง การป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อพลเมืองในอาณาเขตของตนและการคุ้มครองเยยวยาที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้ถูกละเมิดสิทธิ โดยที่รัฐต้องมีกฎหมาย

นโยบายหรือมาตรการ เพื่อให้สิทธิมนุษยชนที่ทุกคนพึงได้รับเกิดขึ้นและเป็นจริง ในขณะเดียวกัน กฎหมายระเบียบ มาตรการหรือนโยบายการดำเนินงานของรัฐ รวมถึงการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ จะต้องไม่นำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งทางตรงและทางอ้อม รัฐต้องดูแลและป้องกันไม่ให้กลุ่มหรือบุคคลใดทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น หากมีการละเมิดเกิดขึ้น รัฐต้องมีมาตรการในการฟื้นฟูเยียวยาบุคคล ในลักษณะของการเกิดอาชญากรรม อธิบายได้ว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่การกระทำนั้นกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือกระทำผิดอาญาต่อผู้เสียหาย และแสดงให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของรัฐหรือของประเทศไทย และเมื่อมีผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน รัฐต้องมีหน้าที่รับผิดชอบให้ความช่วยเหลือ จัดหามาตรการในการฟื้นฟูเยียวยาแก่ผู้เสียหาย

นอกจากหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ระบุไว้เป็นหลักการทั่วไปแล้ว องค์การสหประชาชาติได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985 (Declaration of Basic Principle of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power, 1985) โดยปฏิญญาดังกล่าวได้รับรองสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญาหรือเหยื่ออาชญากรรมไว้ 4 ด้าน ได้แก่ (1) สิทธิการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (2) สิทธิได้รับการชดเชยความเสียหายโดยผู้กระทำผิด (3) สิทธิได้รับการชดเชยความเสียหายโดยรัฐ และ (4) สิทธิได้รับความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในคดีอาญา และได้มีความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 40 ประเทศ ในการจัดทำคู่มือกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้เสียหาย เพื่อประโยชน์ในการนำปฏิญญานี้ไปใช้ในทางปฏิบัติสำหรับผู้กำหนดนโยบายและแนวพื้นฐานในการพัฒนาการให้บริการแก่ผู้เสียหายอย่างครบวงจร รวมทั้งได้เสนอแนะให้มีการจัดทำคู่มือเพิ่มเติมสำหรับเหยื่อบางประเภทเป็นพิเศษ และแยกแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปฏิบัติงานในแต่ละสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย (UNODCCP, 1999)

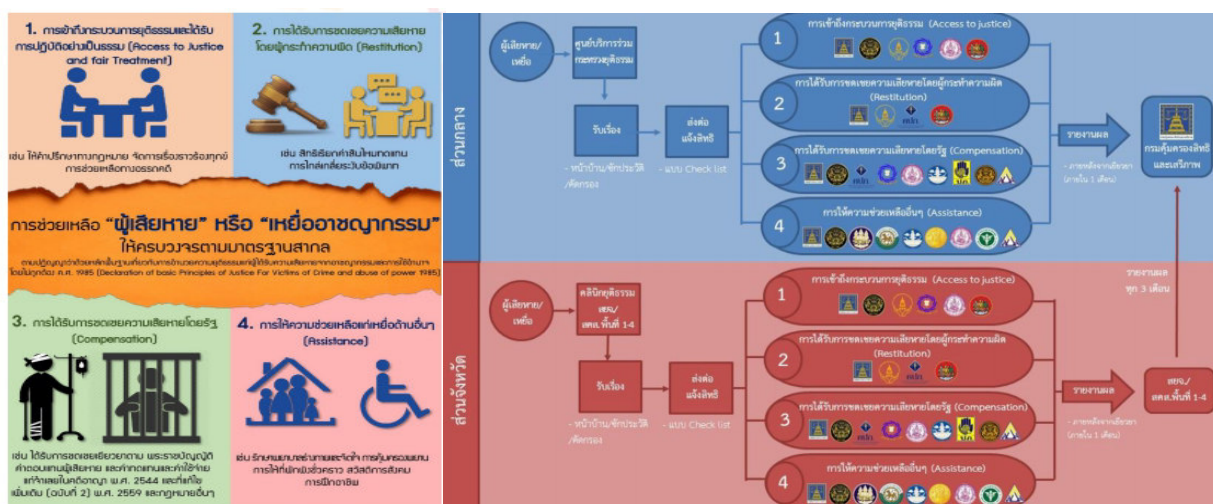
สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการบัญญัติรับรองสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญาไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (2540, น. 61-62) ในมาตรา 245 ไว้ว่า

“บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลใดได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือแก่ร่างกายหรือจิตใจเนื่องจากการทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น บุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ”

และเพื่อเป็นการรับรองสิทธิดังกล่าว จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 กำหนดให้มีการชดเชยความเสียหายทางการเงินเบื้องต้นแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาโดยรัฐ และจัดตั้งสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาขึ้นให้เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ และได้มีการพัฒนา

มาตรการ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขรองรับ เพื่อให้การจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและมีประสิทธิภาพ โดยในปี พ.ศ. 2559 ได้ริเริ่มมีการพัฒนารูปแบบการช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญา ให้ครอบคลุมสิทธิผู้เสียหายที่ระบุไว้ 4 ด้านตามปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานฯ ได้แก่ (1) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยการให้คำปรึกษากฎหมาย การรับเรื่องราวร้องทุกข์ และการให้ความช่วยเหลือทางอรรถคดี (2) การได้รับการชดเชยความเสียหายโดยผู้กระทำความผิด เช่น สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท (3) การได้รับการชดเชยความเสียหายโดยรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ และกฎหมายอื่น ๆ และ (4) การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายในด้านอื่น ๆ เช่น การรักษาพยาบาลร่างกายและจิตใจ การคุ้มครองพยาน การให้ที่พักพิงชั่วคราว สวัสดิการสังคม การฝึกอาชีพ เป็นต้น โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญา ภายใต้แนวคิดของการช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญาแบบครบวงจรตามมาตรฐานสากล (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, 2561) ดังภาพ

ภาพที่ 1 แสดงภาพการช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญาให้ครบวงจรตามมาตรฐานสากล

อย่างไรก็ตาม แนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายคดีอาญาดังกล่าว เป็นการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายทั่วไป ไม่ได้มีแนวทางการช่วยเหลือกรณีความผิดทางเพศเป็นการเฉพาะ ซึ่งพบว่าการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ (ผู้เสียหายคดีเพศ) ที่เป็นผู้หญิง ที่มีแนวทางการให้ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรมชัดเจนและมีกฎหมายรองรับ จะเป็นกรณีที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น กรณีที่ผู้เสียหายเป็นเด็กหรือเยาวชน กรณีที่เข้าข่ายความรุนแรงในครอบครัว หรือกรณีที่เข้าข่ายคดีการค้ามนุษย์ ซึ่งจะมีหน่วยงานภาครัฐรับผิดชอบโดยตรง ในขณะที่ผู้เสียหายคดีเพศทั่วไป ถูกกล่เลยและไม่ได้รับ

การช่วยเหลือที่เป็นการเฉพาะ จึงต้องมีการพัฒนานโยบายหรือมาตรการในการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้เสียหายคดีเพศ ซึ่งมีความเปราะบางและมีโอกาสถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างซ้ำซ้อนได้

2.1.2 สภาพของปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

จากรายงานผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศ ยังคงชี้ให้เห็นสภาพปัญหาว่า ผู้เสียหายในคดีเพศ ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการปฏิบัติที่เหมาะสม การได้รับการชดเชยความเสียหายโดยผู้กระทำผิดยังไม่มีความเหมาะสมเพียงพอ การได้รับการชดเชยความเสียหายโดยรัฐยังไม่เต็มประสิทธิภาพที่ควรจะเป็น รวมทั้งการได้รับความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ ที่เหมาะสมแก่ผู้เสียหายในคดีเพศแต่ละรายยังไม่มีความชัดเจน และเป็นที่น่าสนใจว่า หากผู้เสียหายคดีเพศไม่เชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่นับใจว่าจะได้รับการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน ไม่คาดหวังว่าจะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐที่มีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ผู้เสียหายในคดีอาญากรณีความผิดทางเพศไม่เปิดเผยตัวตน นั้นย่อมส่งผลทำให้เข้าไม่ถึงสิทธิขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญา การกลับคืนสู่สภาพปกติ รวมทั้งการป้องกันไม่ตกเป็นผู้เสียหายซ้ำอีกย่อมเป็นไปได้ยาก

ในสภาพความเป็นจริงพบว่า มีผู้เสียหายคดีเพศเพียงบางรายเท่านั้นที่เปิดเผยตัวตนว่าถูกล่วงละเมิดทางเพศ เพื่อมาขอรับบริการด้านสุขภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือกรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีเพียงบางรายที่เข้าแจ้งความกับตำรวจเพื่อดำเนินคดี และมีเพียงบางรายที่ยื่นคำขอรับค่าตอบแทนความเสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ ซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญาในด้านการชดเชยความเสียหายโดยรัฐ (ด้านที่ 3) อย่างเป็นรูปธรรม เห็นได้จากรายงานสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) ประเภฐานความผิดซ้ำกันกระทำซ้ำเราของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี พ.ศ.2563 - 2565 พบว่า สถิติการรับแจ้งความ จำนวน 1,704 1,341 และ 1,525 ราย ตามลำดับ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2563 - 2565) ในขณะที่ รายงานสถิติจำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศที่เข้ารับบริการของศูนย์พึ่งได้ กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2561 - 2563 คือ 14,237 15,797 และ 16,676 ราย (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2565) แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลทั้งสองรายงานด้วยกัน จะเห็นความแตกต่างในเชิงปริมาณอย่างชัดเจน โดยในปี พ.ศ. 2563 รายงานว่า มีผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ เฉลี่ยวันละ 46 คน (16,676 คนใน 365 วัน) แต่มีรายงานการแจ้งความเป็นคดีอาญา เฉลี่ยวันละ 5 คน (1,704 คนใน 365 วัน) ผลของความแตกต่างนี้สอดคล้องกับผลการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey ที่บ่งชี้ว่า คดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ร้อยละ 66.6 ไม่ได้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ธัญพร สุนทรธรรม และคณะ, 2561) ในขณะที่กรณีความผิดทางเพศ ตามรายงานของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งชาติ (UNODC, 2023) พบว่า กว่าร้อยละ 87 ของผู้เสียหายของคดีการถูกล่วงละเมิดทางเพศไม่ได้ถูกรายงาน ซึ่งหากผู้เสียหายคดีเพศเข้าแจ้งความดำเนิน

คดีอาญาจะมีสิทธิได้รับการเยียวยาจากรัฐ เป็นค่าตอบแทนความเสียหาย ครอบคลุมถึงค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ และค่าฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

จากข้อมูลข้างต้น สะท้อนว่าผู้เสียหายคดีเพศหลายราย ที่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและทำให้ไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐ ถึงแม้ว่าจะได้มีการบัญญัติรับรองสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญาไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 จนกระทั่งถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 (2560, น.8) มาตรา 25 วรรคท้ายที่บัญญัติไว้ว่า “บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” ในขณะที่มีข้อสังเกตว่า สัดส่วนของการยื่นขอรับค่าตอบแทนความเสียหายคดีเพศและสถิติการแจ้งความประเภทรฐานความผิดข่มขืนกระทำชำเรา มีสัดส่วนที่สูงขึ้น อาจเนื่องจากการรับรู้สิทธิที่จะได้รับการชดเชยความเสียหายโดยรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ กว้างขวางมากขึ้น และผู้เสียหายมีความเชื่อมั่นต่อบริการการช่วยเหลือของภาครัฐมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน จะเห็นว่ามีผู้ขอรับความช่วยเหลือจากองค์กรพัฒนาเอกชนเพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน นั้นแสดงได้ว่า ในความเป็นจริงแล้ว จำนวนของผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ น่าจะมีมากกว่าจำนวนที่มีการรายงานในระบบที่เป็นทางการ ซึ่งเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำหลายราย ไม่ได้เปิดเผยตัวตนโดยการไปขอรับบริการตามหน่วยงานทั้งภาครัฐ หรือแม้แต่องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ทำให้ไม่สามารถรวบรวมและรายงานสถิติเหตุการณ์การกระทำความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นจริงได้ อาจเนื่องมาจากค่านิยมในเรื่องเพศ และวัฒนธรรมทางสังคม ทำให้ผู้ที่ถูกกระทำเกิดความอับอาย ไม่กล้าเปิดเผยว่าถูกกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมที่ข้อมูลข่าวสารมีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว และการแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่รุนแรง ตอบสนองอารมณ์ของตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลในข่าว ซึ่งคาดได้ว่าสถิติการกระทำความรุนแรงทางเพศที่เป็นจริงยังมีอีกจำนวนมาก และเมื่อผู้เสียหายในคดีเพศ ไม่เปิดเผยตัวตนโดยการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นขั้นตอนเริ่มต้นของการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ย่อมทำให้รัฐไม่สามารถให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักการที่กำหนดไว้ในปณิญา

และจากข้อมูลวิชาการและรายงานการศึกษา พบว่า ผลกระทบที่เกิดกับผู้หญิงที่ตกเป็น “เหยื่อ” หรือถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ มีทั้งผลกระทบด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพ รวมถึงต่อครอบครัวและการใช้ชีวิตประจำวัน ดังที่ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ได้สรุปไว้ว่า

“การข่มขืนมิได้มีผลกระทบต่อเพียงเฉพาะเหยื่ออาชญากรรมทางเพศเท่านั้น แต่ การถูกล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะรุนแรงนี้ นอกจากจะเป็นอุบัติเหตุชีวิตที่ยากจะลืมเลือนแล้ว ยังเป็นร่องรอยแห่งความแปลกแยกระหว่างเพศในสังคม และตอกย้ำบรรยากาศแห่งความไร้ระเบียบ ไร้บรรทัดฐาน ไร้ความผูกพันของผู้คนในสังคมให้แผ่ขยายเป็นวงกว้าง ยากแก่การเยียวยาซึ่งเป็นผลกระทบในวงกว้างกว่าที่คิดอีกด้วย “ (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย , 2544, น.24)

ผลกระทบจากการกระทำรุนแรงทางเพศที่มีต่อเด็กหญิงนั้น พบได้ทั้งด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ ตลอดจนด้านพฤติกรรมและความคิด สำหรับผลกระทบด้านร่างกายมีตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงระดับรุนแรง และอาจทำให้ถึงขั้นเสียชีวิตได้ เช่น การเกิดบาดแผล การเกิดโรคทางเพศสัมพันธ์ ภาวะที่เด็กไม่เจริญเติบโต มีอัตราการป่วยด้วยโรคทางกายมากกว่าคนปกติ สำหรับด้านจิตใจอารมณ์ พฤติกรรมและความคิด พบว่า โลกของเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงจะเต็มไปด้วยความหวาดกลัว สับสน และเกิดอารมณ์ด้านลบต่าง ๆ เกิดความรู้สึกถูกตนเองคิดว่าตนเองเป็นคนไร้ค่า เป็นคนไม่ดี ไม่มีความสามารถ ความรู้สึกนับถือตนเองเสียไป ไม่ยอมรับตนเอง ไม่สามารถรักตนเองได้ ไม่สามารถมีความผูกพันที่มั่นคง ไม่มีความไว้วางใจบุคคลอื่น โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นจะพบว่า มีความรู้สึกสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความเครียด หวาดกลัว วิตกกังวล (Dominguez, Nelke, & Perry, 2001) ซึ่งมีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการถูกกระทำรุนแรงทางเพศของนักเรียนหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงที่ถูกกระทำรุนแรงทางเพศมีความคิดฆ่าตัวตาย ร้อยละ 20.8 และมีความรู้สึกสิ้นหวัง ไร้ค่า สูงถึงร้อยละ 44.9 (Chen, Dunne, & Han, 2004) สอดคล้องกับการศึกษาของ ทศนีย์ คนแล ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ และ มณีรัตน์ ภาครูป (2553) ที่พบว่าวัยรุ่นที่เคยถูกกระทำรุนแรงทางเพศมาก่อน จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่า มีคุณค่าในตนเองต่ำ โดยมองว่าตนเองเป็นสิ่งที่ชำรุดถูกทำลาย มีตราบาป ซึ่งนำไปสู่อาการซึมเศร้าและพยายามฆ่าตัวตาย ดังนั้นผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ จึงต้องการการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านจิตใจและสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

2.1.3 ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา

ภายใต้พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 การดำเนินงานในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2545 - 2562 มีผู้เสียหายในประเภทคดีอาญาที่ระบุตามท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้ ยื่นคำขอรับค่าตอบแทนความเสียหายจำนวนทั้งสิ้น 138,367 ราย ได้รับค่าตอบแทนความเสียหาย ตามหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนความเสียหายของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา 85,657 ราย เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 4,557,082,423.84 บาท ในขณะที่มีรายงานการยื่นคำขอการช่วยเหลือคดีเกี่ยวกับเพศ 8,904 ราย ได้รับค่าตอบแทนความเสียหายทั้งสิ้น 238,708,016.3 บาท เฉลี่ยปีละ 14,041,648.01 บาท (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, 2562) และเนื่องจากการตกเป็นผู้เสียหายในคดีเพศ เป็นประสบการณ์ที่เลวร้ายและต้องการการช่วยเหลือและเยียวยาที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถกลับไปสู่สภาพปกติในสังคมได้ จึงกำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้มีการประสานส่งต่อผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดเกี่ยวกับเพศที่ได้รับการชดเชยเยียวยาทางการเงินแล้วไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือด้านอื่น เช่น ส่งต่อให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ช่วยเหลือเกี่ยวกับการให้ที่พักพิง การสงเคราะห์ให้ผู้เสียหายกลับไปใช้ชีวิตในสังคม

ได้อย่างปกติ รวมทั้งการฝึกอาชีพ ส่งต่อให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม นอกจากกฎหมายที่กำหนดให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาเป็นตัวเงินแล้ว ยังไม่มีกฎหมายใดให้การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญาด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะด้านจิตใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมจากเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับผู้เสียหายคดีเพศ ยังไม่มีแนวทางการช่วยเหลือเป็นการเฉพาะ ที่ผู้เสียหายมั่นใจได้ว่าจะได้รับการคุ้มครองสิทธิ ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม เป็นธรรม กลับคืนสู่สภาพปกติให้ได้มากที่สุดโดยเร็ว ดังนั้น การจัดทำข้อเสนอเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ จะเป็นการสร้างหลักประกันให้กับผู้เสียหายคดีเพศ มั่นใจได้ว่าจะได้รับการคุ้มครองให้เข้าถึงและได้รับสิทธิผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เสียหายสามารถกลับไปสู่สังคมได้อย่างเป็นระบบ จึงมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

- 1) เพื่อให้ได้ข้อเสนอในการยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ
- 2) เพื่อให้ทราบแนวทางการขับเคลื่อนการยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ ไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอพร้อมเหตุผลประกอบ

ในการจัดทำข้อเสนอเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในคดีเพศ มีหลักการและแนวคิดหลายประการที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ ได้แก่

1) **หลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน** เป็นการให้ความสำคัญกับความเสมอภาคและความเท่าเทียม ปราศจากการเลือกปฏิบัติตามเพศ อายุ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ หรือลักษณะอื่นใด แก่ผู้เสียหายในคดีอาญาทางเพศ ให้เท่าเทียมกับผู้เสียหายคดีอาญาในความผิดอื่น ๆ ตลอดจนหรือสร้างความตระหนักถึงความเปราะบางของผู้เสียหายคดีความผิดทางเพศ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดกระบวนการยุติธรรมการยุติธรรมในการดำเนินคดี

2) **หลักการให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง (Victim-Centric Approach)** เป็นหลักการที่ให้ความสำคัญกับผู้เสียหายเป็นหลักในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เน้นให้ผู้เสียหายได้รับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเหมาะสม เป็นธรรม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและใส่ใจต่อผู้เสียหาย เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้มีการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจและให้เกียรติได้มีส่วนร่วมตลอดกระบวนการยุติธรรม พร้อมทั้งช่วยให้ผู้เสียหายฟื้นฟูและกลับคืนสู่ชีวิตปกติได้

3) **หลักการเข้าถึงความเป็นธรรม** ผู้เสียหายต้องได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือให้สามารถเข้าถึงสิทธิที่พึงได้รับตามกฎหมายตลอดกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น การให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือทางการแพทย์ การให้คำปรึกษาทางกฎหมายและความช่วยเหลือการดำเนินคดี รวมทั้งใช้มาตรการพิเศษต่าง ๆ สำหรับพยานที่เปราะบาง การใช้วิดีโอคำให้การ และการจัดหาผู้สนับสนุนหรือคนกลาง การชดเชยเยียวยาทางการเงิน ค่ารักษาพยาบาล และบริการสังคมจากภาครัฐเพื่อช่วยฟื้นฟูให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตปกติได้โดยเร็ว สอดคล้องตามกรอบปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985

4) **หลักการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว** ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้เสียหายกรณีของความผิดทางเพศ เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล และการเปิดเผยตัวตนของผู้เสียหายต่อสาธารณะ ตลอดเส้นทางที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย ต้องถูกเก็บเป็นความลับ เว้นแต่จะมีเหตุผลบังคับในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

1) **ปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ.1985** ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนของผู้เสียหายคดีอาญา (Victims of Crimes) และส่วนของผู้เสียหายจากการถูกละเมิดโดยการใช้อำนาจโดยมิชอบ (Victims of abuse of power) ได้กำหนดหลักการในการคุ้มครองผู้เสียหายคดีอาญาไว้ 4 ด้าน ดังนี้

(1) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม

- ผู้เสียหายคดีอาญาควรได้รับการปฏิบัติด้วยความเห็นอกเห็นใจและเคารพในศักดิ์ศรีของพวกเขา พวกเขามีสิทธิที่จะเข้าถึงกลไกของกระบวนการยุติธรรมและได้รับการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

- ควรกำหนดและเสริมสร้างกลไกการพิจารณาดีและการบริหารจัดการที่จำเป็น เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการช่วยเหลือทั้งวิธีการที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการที่รวดเร็ว ยุติธรรม ค่าใช้จ่ายไม่แพง และสามารถเข้าถึงได้ ผู้เสียหายควรได้รับแจ้งถึงสิทธิในการแสวงหาความช่วยเหลือผ่านกลไกดังกล่าว

- กระบวนการยุติธรรมและการจัดบริการให้ผู้เสียหาย ควรได้รับการอำนวยความสะดวกโดย

- (ก) แจ้งให้ทราบถึงบทบาท ขอบเขตระยะเวลา และความคืบหน้าของการดำเนินคดีและการจัดการคดี และเมื่อผู้เสียหายร้องขอข้อมูลดังกล่าว

- (ข) ต้องนำเสนอมุมมองและข้อกังวลของผู้เสียหายในขั้นตอนของการดำเนินคดีที่เหมาะสม ที่อาจได้รับผลกระทบ โดยปราศจากอคติต่อผู้ต้องหาและสอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง

- (ค) ให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมตลอดกระบวนการทางกฎหมาย

(ง) ดำเนินมาตรการเพื่อลดความไม่สะดวกแก่ผู้เสียหาย ปกป้องความเป็นส่วนตัว เมื่อจำเป็นและรับรองความปลอดภัยของเขา ตลอดจนครอบครัวและพยานจากการข่มขู่และการตอบโต้

(จ) หลีกเลี่ยงความล่าช้าโดยไม่จำเป็นในการดำเนินการเกี่ยวกับคดี

- ควรใช้กลไกที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการระงับข้อพิพาทตามความเหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกในการประนีประนอมและการเยียวยาผู้เสียหาย

(2) การชดเชยโดยผู้กระทำความผิด

- ผู้กระทำความผิดควรชดเชยอย่างเป็นธรรมต่อผู้เสียหาย ครอบครัวหรือผู้อยู่ในอุปการะ การชดเชยดังกล่าวควรรวมถึงการคืนทรัพย์สิน หรือการชำระเงินสำหรับความเสียหายหรือความสูญเสียที่ได้รับ ความเดือดร้อน การชดเชยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการตกเป็นผู้เสียหาย การให้บริการและการฟื้นฟู

- รัฐควรทบทวนแนวปฏิบัติข้อบังคับและกฎหมายเพื่อพิจารณาการชดเชยความเสียหาย เป็นทางเลือกในการพิจารณาคดีที่มีอยู่ในคดีอาญา นอกเหนือไปจากการลงโทษทางอาญาอื่น ๆ

- ในกรณีที่ได้รับ ความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อม หากได้รับคำสั่งให้มีการชดเชย ซ่อมแซม ควรรวมถึงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม การสร้างโครงสร้างพื้นฐานใหม่ การเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน และการชดเชยค่าใช้จ่ายในการย้ายที่ตั้งหากส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของชุมชน

(3) ค่าตอบแทนความเสียหายโดยรัฐ

- เมื่อการชดเชยจากผู้กระทำความผิดหรือจากแหล่งอื่น ๆ ไม่ครบถ้วน รัฐควรพยายามให้การชดเชยทางการเงินแก่ผู้เสียหายที่ได้รับบาดเจ็บอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งด้านสุขภาพร่างกายหรือจิตใจอันเป็นผลมาจากการก่ออาชญากรรมร้ายแรง และครอบครัว โดยเฉพาะผู้อยู่ในอุปการะของบุคคลที่เสียชีวิต หรือกลายเป็นคนไร้ความสามารถทางร่างกายหรือจิตใจอันเป็นผลมาจากการตกเป็นผู้เสียหายดังกล่าว

- ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งและขยายกองทุนแห่งชาติเพื่อการชดเชยทางการเงินให้กับผู้เสียหายตามความเหมาะสม อาจมีการจัดตั้งกองทุนอื่น ๆ เพื่อจุดประสงค์นี้

(4) ความช่วยเหลือด้านอื่น

- ผู้เสียหายควรได้รับการบริการจากรัฐในการช่วยเหลือทางการแพทย์ จิตใจและสังคม

- ผู้เสียหายควรได้รับแจ้งถึงความพร้อมของบริการด้านสุขภาพและสังคม และความช่วยเหลืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

- บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม บริการสุขภาพ บริการสังคมและบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้พวกเขาเข้าใจถึงความต้องการของผู้เสียหายและกำหนดแนวปฏิบัติ เพื่อให้แน่ใจว่าจะตอบสนองและให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง

- ในการให้บริการและช่วยเหลือผู้เสียหาย ควรให้ความสำคัญกับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากลักษณะของความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือจากปัจจัยต่าง ๆ โดยไม่เลือกปฏิบัติ

เมื่อพิจารณากฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้เสียหายคดีอาญาที่สอดคล้องตามกรอบปฏิญญาข้างต้น พบรายละเอียด ดังนี้

(1) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม รับรองสิทธิโดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ให้การคุ้มครองผู้เสียหาย ได้แก่ ผู้เสียหายที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี มีสิทธิที่มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่ผู้เสียหายร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ร่วมด้วยในการบันทึกคำร้องทุกข์และการสอบปากคำผู้เสียหาย สิทธิในการยินยอมหรือไม่ยินยอมในการตรวจเก็บตัวอย่างที่เป็นส่วนประกอบของร่างกาย หรือ ตรวจตัวผู้เสียหาย ผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศมีสิทธิให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบปากคำก็ได้ ในการยืนยันตัวผู้กระทำความผิด หรือชี้ตัวผู้ต้องหา ผู้เสียหายมีสิทธิให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน จัดให้มีสถานที่ที่เหมาะสม และสามารถ ป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหาเห็นตัวผู้เสียหาย สิทธิได้รับแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีผู้ต้องหา สิทธิร้องขอต่อพนักงานอัยการเพื่อขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดี ผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์หรือเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ สิทธิคัดค้านการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย สิทธิที่ขอให้ศาลดำเนินการไม่ให้ผู้เสียหายเผชิญหน้ากับจำเลยโดยตรง และถ้าผู้เสียหายเป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี มีสิทธิขอให้ศาลจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

นอกจากนี้ในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายสามารถขอรับคำปรึกษากฎหมายจากหน่วยงานที่มีภารกิจในการช่วยเหลือประชาชนตามกฎหมายโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เช่น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย สภานายความ เป็นต้น ขอรับความช่วยเหลือในการดำเนินคดี ตามพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 และขอรับการคุ้มครองพยานในกรณีที่ถูกข่มขู่คุกคามความปลอดภัยจากการมาเป็นพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ผู้เสียหายมีสิทธิการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

(2) การชดเชยโดยผู้กระทำความผิด โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้การคุ้มครองผู้เสียหายที่จะยื่นคำร้องในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์เรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลย และสิทธิในการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมในการว่าจ้างทนายเพื่อดำเนินคดีทางแพ่งต่อผู้กระทำความผิด

(3) ค่าตอบแทนความเสียหายโดยรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 มีการกำหนดประเภทของผู้เสียหายว่า ต้องเป็นเหยื่อหรือทายาทที่มีสิทธิรับค่าตอบแทนสำหรับการละเมิดประมวลกฎหมายอาญาความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย โดยกำหนดประเภทของ

ค่าตอบแทนสำหรับผู้เสียหาย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพด้านร่างกายและจิตใจ ค่าจัดการศพ ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ค่าขาดประโยชน์ (ในกรณีที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้) ค่าเสียหายอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการตามกฎหมายเห็นสมควร

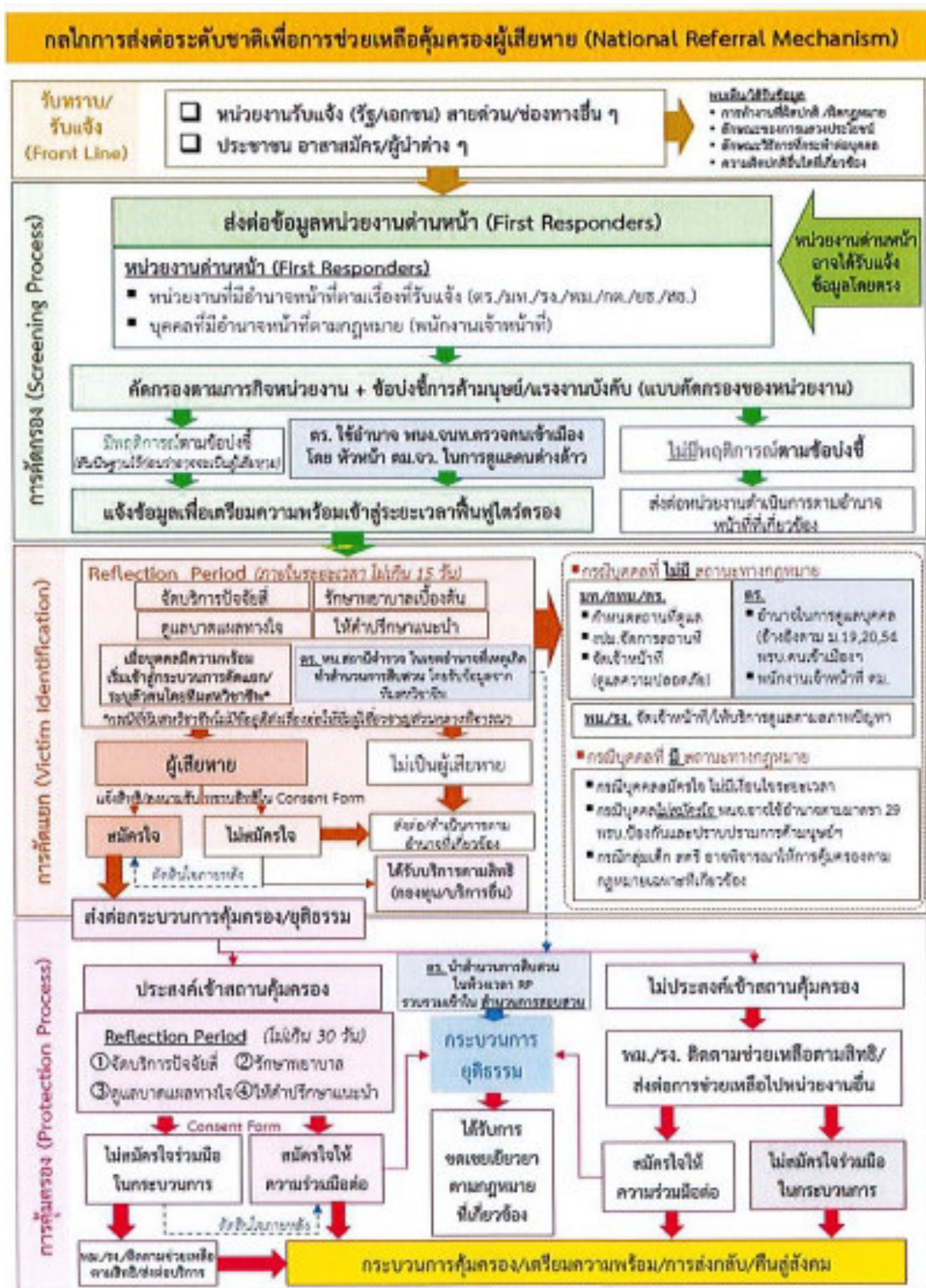
(4) ความช่วยเหลือด้านอื่น ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับบริการจากรัฐในการช่วยเหลือทางการแพทย์พื้นฐาน ทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัย การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต ในสถานบริการปฐมภูมิที่ขึ้นทะเบียนไว้ ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และสามารถใช้อำนาจ UCEP (Universal Coverage for Emergency Patients) คือ สิทธิการรักษาตามนโยบายรัฐ เพื่อคุ้มครองผู้ป่วยฉุกเฉินให้สามารถเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลทุกแห่งที่ใกล้ที่สุดได้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายจนพ้นวิกฤตและสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างปลอดภัย แต่ไม่เกิน 72 ชั่วโมง ในขณะที่บริการด้านสวัสดิการสังคมอื่น ๆ เช่น สิทธิในการสงเคราะห์ที่พักอาศัย การฝึกอาชีพ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปฏิญญาว่าด้วยหลัก

ความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ.1985 พบว่า แม้ประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติที่สำคัญหลายฉบับ รองรับการให้ความคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายคดีอาญา และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายคดีอาญาซึ่งทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายคดีอาญากลุ่มเฉพาะ เช่น ผู้เสียหายจากความรุนแรงในครอบครัว ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และผู้เสียหายจากคดีอาชญากรรม แต่สิทธิผู้เสียหายที่กำหนดมักเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิที่จะได้รับการชดเชยเยียวยาจากรัฐ ในขณะที่สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอาญาที่กำหนดไว้ ยังไม่ครอบคลุมการช่วยเหลือเยียวยาอาชญากรรมตามที่ปฏิญญากำหนด ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการได้รับแจ้งเกี่ยวกับการจับกุมผู้กระทำผิด การมีส่วนร่วมในการยกฟ้องหรือยกเลิกคดี การได้รับแจ้งเกี่ยวกับการให้ประกันผู้ต้องหา การได้รับแจ้งเกี่ยวกับวันพ้นโทษของผู้กระทำผิด การเข้าร่วมรับฟังในการตัดสินใจให้ประกันตัวผู้กระทำผิด การร่วมวิเคราะห์พูดคุยถึงรูปคดีร่วมกับอัยการ การร่วมวิเคราะห์พูดคุยถึงความเหมาะสมในการลดโทษให้แก่ผู้กระทำผิด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้เสียหายในกระบวนการยุติธรรม สำหรับการช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ พบว่าไม่มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบไว้โดยตรง

2) กฎหมายที่นำมาเทียบเคียงเพื่อเป็นกรอบคิดในการจัดทำข้อเสนอการยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศได้ คือ **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551** ซึ่งระบุการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยกำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเหมาะสมในเรื่อง อาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล

การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังภูมิลำเนา โดยมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือ อีกทั้งการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายคดีค้ามนุษย์ในปัจจุบัน มีการทำงานแบบบูรณาการ ติดต่อประสานงาน และส่งต่อเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เสียหายและนโยบายของหน่วยงานนั้น โดยได้มีการจัดทำกลไกการส่งต่อระดับชาติ เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย (National Referral Mechanism) และกำหนดหน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย ดังภาพ

ภาพที่ 2 กลไกการส่งต่อระดับชาติเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย (National Referral Mechanism)

เมื่อศึกษาบทบาทภารกิจหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิสตรี พบว่า กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2558 กำหนดให้กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพสตรี การส่งเสริมความเสมอภาคและความเท่าเทียมระหว่างเพศ การส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิสตรี ผู้แสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด และบุคคลในครอบครัว การสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัว การป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาทในครอบครัว การคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว การตรวจสอบ การชดเชยและเยียวยาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพผู้ประสบปัญหาจากการค้าประเวณี รับผิดชอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสตรีหลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 จึงเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจคุ้มครองพิทักษ์สิทธิสตรีโดยตรงภายใต้กรอบของกฎหมายที่รับผิดชอบ จึงมุ่งเน้นกลุ่มสตรีที่ประสบปัญหาลักษณะเฉพาะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ในขณะที่กลุ่มสตรีที่ตกเป็นผู้เสียหายคดีอาญา คดีความผิดทางเพศทั่วไปไม่มีกรอบกฎหมายที่ให้การคุ้มครองเป็นการเฉพาะ

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐภาคส่วนต่างๆ จนถึงในระดับชุมชน ท้องถิ่น โดยแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2565 ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1) ปรับความรู้ และทัศนคติของสังคม มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1.1) ปรับระบบความคิดที่ไม่เพิกเฉยต่อปัญหาการข่มขืนกระทำชำเรา/ล่วงละเมิดทางเพศ และลดมายาคติของสังคม (1.2) สร้างกลไกการป้องกันที่มีคุณภาพและเฝ้าระวัง ความรุนแรงทางเพศ/การข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ และ (1.3) สร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย กลยุทธ์ที่ 2) ปรับปรุงระบบงานเพื่อสร้างความเป็นธรรม มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (2.1) ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพ เข้าถึงบริการที่เป็นมิตรและเป็นธรรม และ (2.2) ปรับพฤติกรรมผู้กระทำความผิดและป้องกันการกระทำผิดซ้ำ และกลยุทธ์ที่ 3) ปรับมาตรการทางวินัย กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (3.1) ปรับปรุงเนื้อหาของกฎหมายคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศ (3.2) ปรับกระบวนการยุติธรรม เพื่อคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพผู้เสียหายให้มีประสิทธิภาพ และ (3.3) มีมาตรการให้สามารถลงโทษทางวินัยร้ายแรงแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ล่วงละเมิดทางเพศ

เมื่อวิเคราะห์แผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศดังกล่าว พบว่า ส่วนที่ให้ความคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ อยู่ในกลยุทธ์ที่ 2.1 ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพ เข้าถึงบริการที่เป็นมิตรและเป็นธรรม

เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ คือ ทีมสหวิชาชีพที่ทำงานแบบบูรณาการในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู และ เยียวยาผู้เสียหาย จากความรุนแรงทางเพศ/การข่มขืนกระทำชำเราและการล่วงละเมิดทางเพศ โดยมีความรู้และทักษะ พร้อมให้ความช่วยเหลือตามกระบวนการทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพ ให้ผู้เสียหายเข้าถึงบริการที่เป็นมิตรและเป็นธรรม โดยใช้แนวทางในการปรับระบบการช่วยเหลือผู้เสียหายให้มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรและเป็นธรรมผ่านกระบวนการทำงานของทีมสหวิชาชีพ ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ แต่ลักษณะของการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน จะเป็นการเชื่อมโยงหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องทั้งในเชิงบทบาทภารกิจ หรือเชิงกลุ่มเป้าหมาย และให้หน่วยงานนำโครงการกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ระบุไว้มาบรรจุในแผนปฏิบัติการ ดังนั้นความสำเร็จของแผนปฏิบัติการจึงอาจไม่บรรลุเป้าหมาย ที่มุ่งเน้นการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 ระบุแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์

การยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีเพศ ให้เป็นไปตามหลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง สามารถเข้าถึงความเป็นธรรมที่สอดคล้องตามกรอบปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985 และ ได้รับการคุ้มครองความเป็นส่วนตัว ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และสังคม ที่มีส่วนสนับสนุนให้การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในคดีเพศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำตัวแบบ CPR (CPR Model) ขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีเพศ สำหรับสื่อสารผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนและตรงกัน โดย CPR Model มีรายละเอียดดังนี้

C : Collaboration Mechanism เสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศ ด้วยการ

1) วิเคราะห์วงจรชีวิต (Life cycle) ของการเป็นผู้เสียหายคดีเพศ ตั้งแต่ระยะแรกหลังตกเป็นผู้เสียหาย การเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา จนสิ้นสุดกระบวนการ และกลับไปใช้ชีวิตในสังคมปกติภายใต้กรอบปฏิญญาว่าด้วยหลักยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985 ว่า มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติอะไรบ้าง ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศ ครอบคลุม 4 ด้านตามกรอบปฏิญญา

2) ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ โดยยึดหลักการที่ให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อให้มั่นใจว่ากฎหมายเหล่านั้นให้คุณค่าแก่ผู้เสียหายที่ต้องตอบสนองอย่างละเอียดอ่อน ปฏิบัติต่อผู้เสียหายอย่างเหมาะสม รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบัน

3) พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ใช้ฐานคิดจากการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ที่กฎหมายกำหนด และองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์กรเพื่อให้ความช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิแก่ผู้เสียหายคดีเพศ เพื่อพิจารณาว่าตลอดวงจรชีวิตการเป็นผู้เสียหายคดีเพศ ควรได้รับความช่วยเหลืออะไร จากหน่วยงานไหนบ้าง และศักยภาพในการช่วยเหลือเพียงพอหรือไม่ ต้องมีการประสานส่งต่อผ่านช่องทางไหน หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอย่างไร เพื่อให้ผู้เสียหายคดีเพศได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ขับเคลื่อนกลไกให้มีการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดย

(1) สร้างการรับรู้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติ โดยผู้บริหารหน่วยงานมีส่วนสำคัญในการผูกพันกับเจตนารมณ์ของกลไก และกำกับติดตามให้ผู้ปฏิบัติดำเนินการให้เป็นไปตามที่กลไกกำหนด และจัดสรรทรัพยากรในหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามกลไกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) จัดทำแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีกรอบแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

(3) มีการทบทวนและปรับปรุงแนวปฏิบัติให้ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของผู้เสียหายคดีเพศอย่างแท้จริง

(4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรค รวมทั้งแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

P : Professional Defenders การพัฒนาผู้ให้การคุ้มครอง ปกป้องและพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายคดีเพศให้มีความเป็นมืออาชีพ ด้วยการ

1) ระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการคุ้มครอง ปกป้องและพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายคดีเพศ อาจเป็นการรับผิดชอบร่วมระหว่างกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีเพศ ด้วย CPR Model

2) วิเคราะห์ความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็น รวมถึงบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมของผู้ที่จะปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้เสียหายคดีเพศ เพื่อจัดทำเป็นมาตรฐานผู้ให้การคุ้มครอง ปกป้องและพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายคดีเพศ สามารถเป็นผู้จัดการรายกรณีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) พัฒนาศักยภาพทุกระดับที่ปฏิบัติงานภายใต้กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศ โดยหน่วยงานหลักมีหน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือที่สนับสนุนการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

4) ติดตามประเมินผลมาตรฐานผู้ให้การคุ้มครอง ปกป้องและพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายคดีเพศ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นมืออาชีพอย่างเพียงพอที่จะตอบสนองต่อการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายคดีเพศได้อย่างเหมาะสม

R : Respond Effectively and Victim-Centered Approach เป็นการตอบสนองความต้องการของผู้เสียหายคดีเพศอย่างครอบคลุม 4 ด้านตามกรอบปณิญา และยึดผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางด้วยการ

1) วิเคราะห์ความต้องการของผู้เสียหายคดีเพศว่า ประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง ตั้งแต่ระยะแรกหลังตกเป็นผู้เสียหาย การเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา จนสิ้นสุดกระบวนการ และกลับไปใช้ชีวิตในสังคมปกติภายใต้กรอบปณิญาว่าด้วยหลักยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. 1985 โดยศึกษาจากเอกสาร บทความ งานวิจัย รวมถึงผู้ที่ผ่านประสบการณ์การตกเป็นผู้เสียหายคดีเพศ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศ

2) วิเคราะห์เครื่องมือหรืองานบริการที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เสียหายคดีเพศได้อย่างครอบคลุม 4 ด้านตามกรอบปณิญา อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับหน่วยงานใด หากพบว่าความต้องการใดยังไม่มีเครื่องมือหรืองานบริการที่สนับสนุน ต้องมีการพัฒนาขึ้นใหม่ และนำเครื่องมือหรืองานบริการนั้นมาประเมินว่า มีความเป็นมิตร หรือคำนึงถึงผู้เสียหายคดีเพศเป็นศูนย์กลาง หรือมีความเฉพาะสำหรับผู้เสียหายคดีเพศหรือไม่ ดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือหรืองานบริการให้มีความเฉพาะที่ตอบสนองต่อผู้เสียหายคดีเพศอย่างเป็นมิตร สร้างความไว้วางใจต่อผู้คุ้มครองหรือผู้ให้บริการได้ โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เสียหายคดีเพศ ถ้าที่จะเปิดเผยตัวตนและแจ้งเหตุการณ์ถูกล่วงละเมิดทางเพศ คือ กลไกหรือช่องทางการแจ้งเหตุ / ร้องทุกข์ / รายงานที่เข้าถึงได้สะดวกและเป็นมิตรต่อผู้ใช้ เพื่อให้ผู้เสียหายมีความไว้วางใจและเชื่อมั่น อาจได้แก่สายด่วนพิเศษ แพลตฟอร์มการรายงานออนไลน์ และบุคลากรที่รับเรื่องต้องมีศักยภาพการเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองอย่างมีความเป็นมืออาชีพตอบสนองต่อการจัดบริการให้ความช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว

3) พัฒนามาตรฐานการบริการที่ตอบสนองความต้องการผู้เสียหายคดีเพศ โดยใช้รูปแบบการจัดการรายกรณี (Case Management) โดยยึดหลักปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายคดีเพศเป็นสำคัญตลอดการดูแล ผู้ดูแลต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ในศาสตร์สาขาที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจ เป็นมิตรและมีทักษะในการเสริมพลังแก่ผู้เสียหาย เรียนรู้การจัดการปัญหาแต่ละกรณีอย่างเหมาะสมตั้งแต่การรับเรื่อง จัดบริการสนับสนุนที่เน้นผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความต้องการและสิทธิของผู้เสียหายตามหลักกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน เช่น การจัดผู้ดูแลเฉพาะรายเพื่อให้ความช่วยเหลือภายหลังประสบเหตุจนสามารถกลับไปใช้ชีวิตปกติ ตั้งแต่การให้ข้อมูล ความรู้ที่ผู้เสียหายต้องการ การสนับสนุน การช่วยเหลือเพื่อให้ผู้เสียหายเข้าถึงสิทธิและบริการต่าง ๆ ที่พึงได้รับได้อย่างสะดวก รวมถึง

การสนับสนุนทางอารมณ์ แสวงหาข้อเท็จจริง วางแผนการดูแลโดยผู้เสียหายมีส่วนร่วม มีความยืดหยุ่น ปรับแผนได้อย่างทันท่วงทีกับสถานะของผู้เสียหาย เนื่องจากผู้เสียหายจะได้รับผลกระทบทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งการตอบสนองต่อการบาดเจ็บทางจิตใจแต่ละรายจะมีความแตกต่างกัน ใช้ระยะเวลาฟื้นฟูที่ต่างกัน ติดตามประเมินผลและให้ความช่วยเหลือจนกว่าผู้เสียหายคดีแพคมีความสามารถกลับไปใช้ชีวิตปกติได้

4) กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการตอบสนองความต้องการของผู้เสียหายคดีแพคอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการประเมินผลอย่างมีทิศทาง มีการสะท้อนข้อมูลการประเมินผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และสนับสนุนการทบทวนปรับปรุงกระบวนการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

2.2.4 การนำ CPR Model ไปสู่การปฏิบัติ

1) การนำ CPR Model ไปสู่การปฏิบัติ อาศัยแนวคิดของกระบวนการทำงานเชิงระบบ (System Approach) และการบริหารงานอย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA (PDCA Cycle) โดยแนวคิดกระบวนการทำงานเชิงระบบเริ่มต้นที่ปัจจัยนำเข้าที่เพียงพอและเหมาะสมที่จะสามารถพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลผลิตตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งปัจจัยนำเข้าของการนำ CPR Model ไปสู่การปฏิบัติจะสำเร็จและบรรลุเป้าหมายได้ ต้องประกอบด้วยโครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่และวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่สนับสนุนการทำงาน หลังจากนั้นบริหารจัดการทรัพยากรภายใต้กรอบแนวทางของ CPR Model อย่างต่อเนื่องด้วยวงจร PDCA เพื่อส่งมอบผลผลิตหรืองานบริการให้ผู้เสียหายคดีแพคได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม มีแนวทางดำเนินการดังนี้

(1) นำเสนอ CPR Model ให้ผู้บริหารระดับสูงของ กคส. ทราบ ชี้แจงหลักการและเหตุผล กรอบคิดการจัดการ แนวทางการดำเนินงาน ทรัพยากรและงบประมาณที่ต้องใช้สนับสนุนการขับเคลื่อน CPR Model และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อขอความเห็นชอบในหลักการและสนับสนุนทรัพยากร มอบหมายผู้แทนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวแบบร่วมรับผิดชอบ

(2) เตรียมความพร้อมบุคลากร สื่อสารสร้างความเข้าใจถึงเป้าหมายความสำเร็จ หลักการในการดำเนินงานในทิศทางเดียวกันแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายความรับผิดชอบ พัฒนาศักยภาพบุคลากรในทีมงานให้เพียงพอและเหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบ

(3) ร่วมกันศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สถานการณ์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการนำ CPR Model ไปใช้ วางกลยุทธ์ในการทำงานและวางแผนการดำเนินงาน กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางระบบการติดตามประเมินผล

(4) ส่งเสริมบรรยากาศในการทำงาน โดยการติดตามประเมินผลและสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติที่ดีและปัญหาอุปสรรคเป็นระยะ จูงใจและเสริมแรงผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เน้นการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม

(5) รายงานผู้บริหารทราบผลการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อขอรับคำแนะนำ หรือ การสนับสนุนในการขับเคลื่อน CPR Model ในระดับนโยบาย

2) การขับเคลื่อน CPR Model ต้องอาศัยความร่วมมือหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือผู้เสียหายคดีแพ่งทุกภาคส่วน ดังนั้น จึงต้องมีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน CPR Model โดยมีองค์ประกอบของหน่วยงานภาครัฐ (ได้แก่ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) เป็นต้น) องค์กรพัฒนาเอกชน (ได้แก่ มูลนิธิวิวัฒนาทางสกุลเพื่อเด็กและสตรี มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ เป็นต้น) ตัวแทนของสื่อมวลชน และภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เสียหายคดีแพ่ง โดยมีอธิบดี กคส. เป็นประธาน และผู้แทน กคส. ที่รับมอบหมายเป็นฝ่ายเลขานุการ สื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจหลักการและประโยชน์ของ CPR Model เพื่อให้มีเป้าหมายและทิศทางการทำงานร่วมกันไปในแนวทางเดียวกัน จากนั้นร่วมกันกำหนดเป้าหมายผลผลิตและตัวชี้วัดความสำเร็จของโมเดล จัดทำแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ 3 กิจกรรม ระยะเวลาและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมกันพิจารณาแบ่งความรับผิดชอบและมอบหมายเป็นคณะทำงานขับเคลื่อนคณะย่อย 3 คณะ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้โมเดล CPR ให้มีประสิทธิภาพ และติดตามประเมินการดำเนินงานของคณะทำงาน ดังนี้

(1) คณะทำงานขับเคลื่อน C Model ดำเนินการวิเคราะห์วงจรชีวิตของผู้เสียหายคดีแพ่งว่าแต่ละช่วงเวลามีกฎหมายใด หน่วยงานภาครัฐใดที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย หรือช่วงชีวิตระยะใดที่ไม่มีหน่วยงานภาครัฐหรือกฎหมายคุ้มครองพิจารณาการทำความร่วมมือกับภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม และพัฒนากลไกความร่วมมือให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม และขับเคลื่อนกลไกสู่การปฏิบัติ โดยสร้างการรับรู้ จัดทำแนวปฏิบัติการให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการปฏิบัติที่ดีและปัญหาอุปสรรค และติดตามประเมินผล

(2) คณะทำงานขับเคลื่อน P Model ดำเนินการวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามกลไกความร่วมมือและงานให้บริการผู้เสียหายคดีแพ่ง วางแผนพัฒนาศักยภาพที่เกี่ยวข้อง และติดตามประเมินผล

(3) คณะทำงานขับเคลื่อน R Model ดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการผู้เสียหายคดีแพ่งในแต่ละระยะเวลาของช่วงชีวิต หลังจากนั้นวิเคราะห์เครื่องมือหรืองานบริการที่สนับสนุนความต้องการผู้เสียหาย พัฒนามาตรฐานงานบริการใช้รูปแบบการจัดการรายกรณี ดำเนินการให้บริการรูปแบบใหม่ และติดตามประเมินผล รายละเอียดดังแผนปฏิบัติการ

แผนปฏิบัติการขับเคลื่อน CPR Model ไปสู่การปฏิบัติ

กิจกรรม	Q0	Q1	Q2	Q3	Q4	ผู้รับผิดชอบ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
1) การนำ CPR Model ไปสู่การปฏิบัติ							
<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอ CPR Model ให้ผู้บริหารระดับสูงของ กคส. เห็นชอบ - เตรียมความพร้อมบุคลากร - วิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT analysis) ในการขับเคลื่อน CPR Model เพื่อวางกลยุทธ์และแผนการดำเนินงาน - ส่งเสริมบรรยากาศในการทำงาน - รายงานผู้บริหารทราบผลการดำเนินงานเป็นระยะ 						ผอ.กอง พิทักษ์สิทธิ และเสรีภาพ (กพส. กคส.)	ผู้แทนหน่วยงาน ใน กคส. ที่มี ภารกิจเกี่ยวข้องที่ ได้รับมอบหมาย ให้ร่วมรับผิดชอบ
2) การขับเคลื่อน CPR Model							
<ul style="list-style-type: none"> - แต่งตั้งคณะทำงาน - ชี้แจงทำความเข้าใจ CPR Model - วางแผนการขับเคลื่อน CPR Model - ติดตามประเมินผล 						ผอ.กพส.กคส.	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ (ได้แก่ สค., ดย., สธ., ศธ., สตช. เป็นต้น) - องค์กรพัฒนาเอกชน (ได้แก่ มูลนิธิปวีณาฯ, หญิงชายก้าวไกล, ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ เป็นต้น) - ตัวแทนของสื่อมวลชน - ภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
C : Collaboration Mechanism <ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์วงจรชีวิตผู้เสียหายคดีเพศ - ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - พัฒนากลไกความร่วมมือ - ขับเคลื่อนกลไกสู่การปฏิบัติ (สร้างการรับรู้ จัดทำแนวปฏิบัติการให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้) - ติดตามประเมินผล 						คณะทำงาน C Model	<ul style="list-style-type: none"> - คณะทำงาน CPR Model ที่ได้รับมอบหมาย - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

กิจกรรม	Q0	Q1	Q2	Q3	Q4	ผู้รับผิดชอบ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง
P : Professional Defenders -วิเคราะห์ความรู้ ความสามารถ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามกลไกความร่วมมือและงานให้บริการ จัดทำมาตรฐาน -พัฒนาศักยภาพ -ติดตามประเมินผล			↔			คณะทำงาน P Model	-คณะทำงาน CPR Model ที่ได้รับมอบหมาย -หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาคีภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม
R : Respond Effectively and Victim-Centered Approach -วิเคราะห์ความต้องการผู้เสียหาย -วิเคราะห์เครื่องมือหรืองานบริการที่สนับสนุนความต้องการผู้เสียหาย -พัฒนามาตรฐานงานบริการใช้รูปแบบการจัดการรายกรณี -ให้บริการรูปแบบใหม่ -ติดตามประเมินผล		↔	↔			คณะทำงาน R Model	-คณะทำงาน CPR Model ที่ได้รับมอบหมาย -หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาคีภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

หมายเหตุ คณะทำงาน CPR Model (คณะใหญ่) แบ่งความรับผิดชอบและมอบหมายให้เป็นองค์ประกอบของคณะทำงานชุดย่อย C Model, P Model และ R Model และเชิญภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจมาเป็นองค์ประกอบเพิ่มเติมเพื่อให้การขับเคลื่อนกิจกรรมมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 3 แผนปฏิบัติการขับเคลื่อน CPR Model ไปสู่การปฏิบัติ

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอพร้อมระบุ

แนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายในคดีเพศ ด้วย CPR Model และแนวทางการบริหารจัดการ ได้แก่

1) ความเข้มแข็งของการบังคับใช้กฎหมายที่คุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย กรณีความผิดทางเพศได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือการกำหนดนโยบาย กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศในระดับชาติที่เข้มแข็งและชัดเจนจะส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีเพศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามกรอบแนวทางที่วางไว้ **แนวทางการบริหารจัดการ** โดยสร้างการรับรู้และความตระหนักถึงสิทธิผู้เสียหายคดีเพศที่ต้องได้รับการคุ้มครองและให้ความสำคัญแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะระดับนโยบายที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน การสนับสนุนทรัพยากรและการติดตามประเมินผล นอกจากนี้การฝึกอบรมผู้บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมทักษะและความชำนาญในการบริหารจัดการกรณีที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอต่อการดูแลผู้เสียหายคดีเพศเป็นรายกรณี

2) งบประมาณและทรัพยากรที่เพียงพอเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามข้อเสนอ ซึ่งงบประมาณของภาครัฐ จะรองรับการปฏิบัติงานและการดำเนินงานที่เป็นไปตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมาย กฎระเบียบกำหนดไว้ แต่ผู้เสียหายคดีแพ่งมีลักษณะเฉพาะที่บ่อยครั้งไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายกำหนด เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าตอบแทนความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ภาครัฐจะช่วยเหลือเยียวยาได้ ต้องมีการแจ้งความดำเนินคดีอาญาก่อน หรือต้องสำรองเงินไปพดลก่อนเพื่อจะนำใบเสร็จมาเบิกจ่ายภายหลัง เป็นต้น ทำให้ผู้เสียหายต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น **แนวทางการบริหารจัดการ** โดย การจัดตั้งกองทุนสำหรับการจัดบริการช่วยเหลือและสนับสนุนทางเศรษฐกิจที่จำเป็นแก่ผู้เสียหายคดีแพ่งเป็นการเฉพาะ ในปัจจุบันมีการจัดตั้งกองทุนยุติธรรมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ยากไร้ ซึ่งอาจพิจารณาขยายขอบเขตการช่วยเหลือให้ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการตกเป็นผู้เสียหายคดีแพ่งเป็นการเฉพาะ หรืออาจพิจารณาขยายขอบเขตการช่วยเหลือของกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้ครอบคลุมถึงกรณีผู้เสียหายคดีแพ่งทั่วไป

3) ประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อผู้เสียหายอย่างมากคือการนำเสนอข่าวสารต่อสาธารณะของสื่อมวลชน ที่ไม่ได้ปกป้องความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหาย เป็นปัจจัยเชิงลบต่อการเปิดเผยตัวตนเพื่อขอรับความช่วยเหลือหรือการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม **แนวทางการบริหารจัดการ** โดยการรณรงค์สร้างจิตสำนึกสาธารณะ รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมที่มีต่อผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการล่วงละเมิดทางเพศ การให้ความรู้แก่สาธารณชนและสื่อมวลชนเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหาย และตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุอาชญากรรม รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นแก่ผู้เสียหายได้

4) การบูรณาการความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดบริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างครอบคลุมทุกมิติ และเป็นไปอย่างราบรื่นจนผู้เสียหายกลับไปสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ **แนวทางการบริหารจัดการ** โดยต้องมีแนวปฏิบัติการประสานความร่วมมือที่ชัดเจนจากการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและผูกพันที่จะต้องขับเคลื่อนต่อไป การสื่อสารระหว่างหน่วยงานมีความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้งต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาในการปฏิบัติงานที่เป็นรอยต่อของการประสานงานหรือบูรณาการความร่วมมือเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ สามารถช่วยปรับปรุงกระบวนการแต่ละหน่วยงานโดยคำนึงถึงผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง ปรับปรุงบริการช่วยเหลือผู้เสียหายให้มีความละเอียดอ่อนต่อความต้องการเฉพาะของผู้ที่เสียหายคดีแพ่งในกรอบทิศทางเดียวกัน เป็นหลักประกันได้ว่าผู้เสียหายจะได้รับการคุ้มครองสิทธิตามหลักกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนตลอดช่วงชีวิตการตกเป็นผู้เสียหาย

5) ระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือตามแต่ละกรณีที่ยาวนาน อาจมีผลต่อความเข้มข้นในการมุ่งมั่นที่จะรักษามาตรฐานการให้บริการ และผู้ให้บริการอาจเกิดความเครียดได้ **แนวทางการบริหาร**

จัดการ โดยการจัดทำแผนการช่วยเหลือเป็นรายกรณีและสื่อสารผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ มีการติดตามและประเมินผลการให้ความช่วยเหลือเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงแผนการให้ความช่วยเหลือ และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมผู้ให้บริการเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาในกรณีที่ผู้เสียหายต้องใช้เวลาในการดูแลยาวนาน การจัดรูปแบบการให้ความช่วยเหลือที่แบ่งแผนเป็นระยะ แบ่งความรับผิดชอบโดยจัดเป็นทีมดูแลจะช่วยให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันปฏิบัติหน้าที่และลดความเครียดได้

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

คุณลักษณะของผู้นำ ที่จะเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนข้อเสนอเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญา กรณีความผิดทางเพศ ได้แก่

1) มีความรู้ ความเข้าใจในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางเพศและคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญาทางเพศ ให้ความสำคัญและสนับสนุนหลักการสิทธิมนุษยชน และจะอุทิศตนเพื่อให้มั่นใจว่าสิทธิของผู้เสียหายจะได้รับการคุ้มครองและเคารพ

2) การคิดเชิงกลยุทธ์ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน ระบุช่องว่างในการป้องกัน และพัฒนาวิธีแก้ปัญหาที่เป็นนวัตกรรมใหม่ สามารถคาดการณ์ความท้าทายในอนาคต สามารถพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ที่ให้ความสำคัญกับความต้องการและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้เสียหาย ขับเคลื่อนงานเพื่อให้ข้อเสนอเป็นไปอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

3) เป็นแบบอย่างที่ดีต่อทีมงานและผู้อื่น โดยการสื่อสารและแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับคุณค่าและหลักการสากลในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีทางเพศตามมาตรฐานสากล สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนความเท่าเทียมและความยุติธรรม โดยให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายคดีอาญาทางเพศ สร้างความตระหนักรู้ให้กับทีมงานและสังคมทั่วไปเกี่ยวกับความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิและการดำเนินคดีทางเพศตามมาตรฐานสากล

4) ทักษะการสื่อสารที่แข็งแกร่ง และมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนสิทธิของผู้เสียหาย สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนถึงความสำคัญของการเพิ่มมาตรการคุ้มครองทั้งต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจและสาธารณชนทั่วไป สามารถรับฟังข้อกังวลและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการสร้างเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และองค์กรระหว่างประเทศ

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2559). *ภารกิจ อำนาจหน้าที่*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.dwf.go.th/contents/151>.
- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2565). *สถานการณ์สตรีไทย 2565*. สืบค้น 14 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.facebook.com/sorkor026596776/posts/4833163583439206/>.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา. (2559). *แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 สำหรับคณะกรรมการฯ/ คณะอนุกรรมการฯ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา. (2561). *คู่มือการช่วยเหลือผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมแบบบูรณาการ*.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา. (2562). *รายงานสถิติการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ระหว่างปี พ.ศ.2545-2562*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย. (2544). *ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย (รายงานผลการวิจัย)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุนวิจัยกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช.
- ทัศนีย์ คนเล, ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ และมณีนรัตน์ ภาครูป. (2553). *ประสบการณ์ของการถูกทารุณกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาการพยาบาลเด็ก)*. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉันทพร สุนทรธรรม และคณะ. (2561). *โครงการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) (รายงานฉบับสมบูรณ์)*. เสนอต่อสำนักงานกิจการยุติธรรม.
- พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พุทธศักราช 2544 (2544). *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฎหมาย*. เล่มที่ 118 ตอนที่ 104ก, หน้า 23 วันที่ 12 พฤศจิกายน 2544.
- พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พุทธศักราช 2559 (ฉบับ 2) (2559). *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฎหมาย*. เล่มที่ 133 ตอนที่ 74ก, หน้า 1 วันที่ 22 สิงหาคม 2559.
- มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี. (2565). *เพจอีจัน/ข่าวทั่วไป*. สืบค้นเมื่อ 6 ส.ค.66 จาก <https://www.ejan.co/general-news/9k5zg3lsds>.

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2540). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 114 ตอนที่ 55 ก, หน้า 1 วันที่ 11 ตุลาคม 2540.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก, หน้า 1 วันที่ 6 เมษายน 2560.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง. (2563). *สถิติคดีอาญา*. สืบค้นเมื่อ 13 ส.ค.66 จาก <http://pitc.police.go.th/dirlist/dirlist.php?dir=/crimes/2563>.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง. (2564). *สถิติคดีอาญา*. สืบค้นเมื่อ 13 ส.ค.66 จาก <http://pitc.police.go.th/dirlist/dirlist.php?dir=/crimes/2564>.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง. (2565). *สถิติคดีอาญา*. สืบค้นเมื่อ 13 ส.ค.66 จาก <http://pitc.police.go.th/dirlist/dirlist.php?dir=/crimes/2565>.
- Chen, JQ., Dunne, MP., & Han, P. (2004). Child sexual: a study of among 892 female students of a medical school. *Chinese Journal of Pediatrics*, 42(1), 39-43.
- Dominguez, R. Z., Nelke, C. F., & Perry, B. D. (2001). Sexual abuse of children its psychosomatic consequences. Barring, MA: Berkshire Publishing Group Great.
- UNODC. (2020). อ้างถึงในเพจ ThaiPBS/ข่าว (8 มี.ค. 65). สืบค้นเมื่อ 10 ส.ค.66 จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/313423>
- UNODCCP. (1999). Handbook on Justice for Victims. New York : Center for International Crime Prevention.

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
นางสาวเปรมยุดา ตันติกนภพร

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรและผดุงครรภ์ชั้นสูง (เทียบเท่าปริญญาตรี)	
	วิทยาลัยพยาบาลสววรรค์ประชารักษ์	ปีที่สำเร็จการศึกษา 2532
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศาสตรคอมพิวเตอร์)	
	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ปีที่สำเร็จการศึกษา 2536
	นิติศาสตรบัณฑิต (นิติศาสตร์)	
	สุโขทัยธรรมาธิราช	ปีที่สำเร็จการศึกษา 2560
ปริญญาโท	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการพยาบาล)	
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ปีที่สำเร็จการศึกษา 2540

ประสบการณ์การรับราชการ

พ.ศ. 2532 - 2551	พยาบาลวิชาชีพ สถาบันโรคทรวงอก กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. 2551 - 2553	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
พ.ศ. 2553 - 2560	ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
พ.ศ. 2560 - 2561	ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองส่งเสริมมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
พ.ศ. 2561 - 2564	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ
พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ

รางวัลหรือทุนการศึกษา

พ.ศ.2561	ทุนการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต
	คณะอาชีววิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
อาคารกระทรวงยุติธรรม ชั้น 5 เลขที่ 404 ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10120